

Bijlage: voorlopige inhoud bidbook

Grondgedachte

“Den Haag, stad zonder muren, vrijplaats voor grenzeloos denken” is de grondgedachte van de artistieke visie. Deze slogan verwijst naar de geschiedenis, toen Den Haag als stad zonder stadsmuren een open klimaat kreeg en de stad een vrijplaats werd waar vrijdenkers werden getolereerd. Ook slaat het terug op de stad van nu, de internationale stad van Vrede en Recht. De plek waar vrijheid, meningsuiting en rechtspraak centraal staan. De plek waar kunst goed kan gedijen. Juist dát klimaat willen we behouden en verder verdiepen. We willen bouwen aan een structureel goed cultuurbeleid, in de diepte én in de breedte met als doel een open en tolerante stad. Culturele Hoofdstad 2018 is daarbij geen eindstation, maar wel een belangrijke halte op de weg die naar dit doel leidt. Het biedt focus, houvast en versnelling.

Goed, maar nu concreet. Wat betekent dat voor Culturele Hoofdstad Europa 2018? Wat betekent dat voor het bidbook? En wat betekent dat voor u? In het bidbook stellen we een aantal ambities die in elkaars verlengde liggen centraal en we schetsen daarbij vervolgens een aanpak op hoofdlijnen.

Centrale ambities in het bidbook

Cultuurparticipatie voor een open en tolerante stad

Zoals gesteld in de hierboven beschreven grondgedachte is een kwalitatief goede culturele omgeving van groot belang voor een open en tolerante stad én is een open stad van groot belang voor het ontstaan van cultuur en kunst. Ze stellen ons in staat om kennis te maken met het andere. Cultuur wrijft, schuurt, stelt vragen, houdt ons een spiegel voor en geeft daardoor de kracht om ingewikkelde en gevoelige kwesties bespreekbaar te maken. Hierdoor is Den Haag Culturele Hoofdstad onlosmakelijk verbonden met het thema Vrede en Recht. Met het fenomeen Culturele Hoofdstad van Europa willen we er op inzetten dat iedereen van cultuur en kunst kan en wil genieten; om het voortbestaan van de cultuur en kunst zelf en het borgen van een open en tolerante stad. We prikkelen door te vragen en zelf te laten ontdekken. Dat doen we niet alleen in 2018, maar juist naar 2018 toe en na 2018. De ambitie is om de participatie aan cultuur in alle geledingen van de stad blijvend te verhogen. Dit als middel om de volgende ambitie te kunnen waarmaken.

Den Haag stad van Vrede en Recht: twee kanten van dezelfde medaille

A. De nadruk in de titel van Den Haag ‘verschuift’ van Recht naar Vrede

In Den Haag werken 14.000 mensen in ruim 130 internationale instellingen, organisaties en ambassades elke dag aan de wereldvrede. Na New York is Den Haag de tweede VN-stad, met het Vredespaleis als icoon in de Internationale Zone. Den Haag laat zich nu echter nog voornamelijk kennen als stad van het internationale recht. Den Haag wil door middel van het binnenhalen van de titel meer nadruk leggen op de stad als voorvechter van Vrede. Den Haag heeft de ambitie om zich met de titel Culturele Hoofdstad van Europa 2018 te profileren als de stad die werkt aan Vrede.

B. Vrede en Recht landt in Den Haag

Vanwege het internationale klimaat van de stad vestigen veel bedrijven en organisaties zich in Den Haag. Tienduizenden expats van over de hele wereld werken en wonen in Den Haag en de regio. Dit versterkt de economie, de werkgelegenheid en de kwaliteit van leven in Den Haag. Het thema Vrede en Recht is goed voor de stad. Den Haag 2018 kan worden aangegrepen om de positionering van Den Haag als internationale stad van Vrede en Recht naar een hoger plan te trekken door het ook in de stad beter te verankeren. Voor de 'gewone' Hagenaar is het vaak niet duidelijk wat het nut is van die internationale stad van Vrede en Recht. Het brengt hem niets zichtbaars. Juist het feit dat in Den Haag op internationale schaal geschillen niet met wapens, maar met woorden worden beslecht, zou als inspiratie moeten dienen voor het oplossen van problemen in de stad zelf. Den Haag 2018 heeft dan ook de ambitie om als versneller te fungeren om stadsthema's als leefbaarheid, burgerschap en trots te vergroten. Den Haag heeft daarbij de ambitie om een voorbeeldfunctie te vervullen voor andere steden in Europa.

Aanpak op hoofdlijnen Culturele Hoofdstad 2018

- Betrekken van de stad
Den Haag 2018 is van de hele stad. We willen dan ook heel Den Haag de mogelijkheid geven om mee te denken over wat er in 2018 allemaal moet gaan gebeuren. We organiseren een wedstrijd en doen een oproep om ideeën voor 2018 aan te leveren. Via een uitgekend competitie-model wordt door de inwoners van Den Haag zelf het beste idee van Den Haag 2018 gekozen. Dit idee wordt in ieder geval uitgevoerd in 2018.
- Cultuureducatie
Jong geleerd, oud gedaan. Dat geldt zeker voor cultuur. We willen toewerkend naar 2018 een goed beleid en klimaat scheppen voor cultuur en kunst. Dat begint bij cultuureducatie. Samen met de gemeente, de scholen (primair, voortgezet en hoger onderwijs) wordt Den Haag een stad die zich, tegen de stroom in, zal richten op cultuureducatie. Door cultuureducatie vergroten we het fundamentele inzicht dat cultuur ertoe doet en dat kunst en wetenschap de pijlers zijn van een waardevolle samenleving. Uitgangspunt voor het programma is het Haagse Deltaplan Cultuureducatie en de plannen van de Raad voor Cultuur om een culturele loopbaan in het onderwijs in te voeren voor jongeren van vier tot veertien. Den Haag 2018 pleit ervoor dat in het curriculum van de Haagse scholen is opgenomen dat elk kind tijdens deze loopbaan actief en passief deelneemt aan een grote verscheidenheid aan culturele vormen. Binnen en buiten de school. Lessen en workshops worden gegeven door kunstenaars, politici, juristen etc. die zich vanuit hun maatschappelijke verantwoordelijkheid verbinden aan een school voor een vierjarige periode.
- Het onzichtbare zichtbaar maken
Den Haag heeft al ongelooflijk veel cultuur, er ligt een goede infrastructuur, de verbanden tussen de verschillende instellingen zijn in vergelijking tot andere steden erg goed. Het is echter opvallend dat we maar weinig van onze eigen stad weten. We gaan de parels mooi

uitlichten en goed verborgen plekjes in het kader van 2018 onder de aandacht brengen. Dat doen we in de fysieke ruimte, maar ook via de krant en online via bijvoorbeeld social media. Ontdekken, ontsluiten en meedoen staan centraal.

- Vrede en Recht & Stad zonder muren zichtbaar vertalen naar de stad
Dat willen we doen door aan te haken en verdieping te geven aan bestaande evenementen en programmering, maar ook door het zelf organiseren van enkele beeldbepalende evenementen, zoals de dag van Europa die volgend jaar plaatsvindt op 9 mei. Ook willen we bestaande ontwikkelingen op het gebied van planning en ruimtelijke ordening in de stad aangrijpen en versnellen. Een voorbeeld daarvan is het te ontwikkelen Vredespark dat zich uitstrekt van de internationale zone tot aan de watertoren in Meijndel.
- Werken in de driehoek cultuur, bedrijfsleven en overheid
Gezien het huidige economisch klimaat en de daaruit volgende bezuinigingen in de culturele sector, is het van belang een nieuwe balans te vinden in de driehoek cultuur, bedrijfsleven en overheid. Den Haag 2018 zal er op inzetten om slimme nieuwe (en bestaande) manieren van samenwerking te bewerkstelligen tussen bedrijfsleven, cultuur en overheid. Hierbij staan sleutelwoorden als 'lange termijn commitment', 'maatschappelijk geëngageerd ondernemen' en 'nieuwe businessmodellen' centraal.